

Revize pokynů k rizikovému financování

Vysvětlivky

Navrhované revize pokynů k rizikovému financování¹ přímo souvisejí s výsledky kontroly účelnosti, což je komplexní hodnocení politiky, které posuzuje, zda pravidla státní podpory, jež byla součástí modernizace státní podpory, „splňují svůj účel“. Výsledky kontroly účelnosti jsou uvedeny v pracovním dokumentu útvarů Komise o kontrole účelnosti zveřejněném dne 30. října 2020².

Výsledky hodnocení kontroly účelnosti potvrdily, že pravidla státní podpory týkajících se rizikového financování zavedená v roce 2014 celkově fungovala dobře a pomohla vyřešit selhání trhu, které malým a středním podnikům v EU bránilo přilákat finanční prostředky potřebné k tomu, aby mohly růst a uspět, což se povedlo, aniž by byla nepřiměřeně narušena hospodářská soutěž.

Z hodnocení kontroly účelnosti však rovněž vyplynulo, že je nutné dále zjednodušit a vyjasnit uplatňování pravidel, aby se usnadnilo zavádění režimů státní podpory na podporu rizikového financování. Za tímto účelem se počítá s těmito tyto kategoriemi cílených změn pokynů k rizikovému financování:

- i. změna pořadí stávajících ustanovení s cílem zvýšit srozumitelnost a snadnost uplatňování, včetně konsolidace stávajících požadavků pro předběžné posouzení, které jsou v současné době rozptýleny do různých částí pokynů (**kategorie 1**);
- ii. další vyjasnění konkrétního obsahu a úrovně důkazů potřebných k prokázání konkrétního selhání trhu nebo jiné relevantní překážky v přístupu k financování v souladu se stávající rozhodovací praxí (**kategorie 2**);
- iii. zaměření pokynů na slučitelnost státní podpory, aby se zabránilo překrývání se sdělením o pojmu podpora (**kategorie 3**);
- iv. zjednodušení stávajících formulací a sladění definic s cílem zvýšit soulad s obecným nařízením o blokových výjimkách, aniž by se měnila podstata pravidel (**kategorie 4**).

Ustanovení pokynů k rizikovému financování jsou doplněna obecným nařízením o blokových výjimkách³, které stanoví podmínky slučitelnosti *ex ante*, na jejichž základě mohou členské státy realizovat opatření státní podpory bez předchozího oznámení Komisi. Komise souběžně s revizí pokynů k rizikovému financování provádí cílenou revizi obecného nařízení o blokových výjimkách, včetně cílené změny ustanovení obecného nařízení o blokových výjimkách týkajících se rizikového financování, za účelem zajištění souladu s revidovanými pokyny k rizikovému financování.

Revidované pokyny k rizikovému financování obsahují tato cílená zlepšení:

Kategorie 1: změna pořadí ustanovení s cílem zvýšit srozumitelnost a snadnost uplatňování

¹ Pokyny k státní podpoře investic v rámci rizikového financování (Úř. věst. C 19, 22.1.2014, s. 4).

² K dispozici on-line na adrese: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/fitness_check_en.html

³ Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (Úř. věst. L 187, 26.6.2014, s. 1), naposledy změněno: Úř. věst. L 215, 7.7.2020, s. 3.

- a. Byl zaveden nový pododdíl 4.1 s cílem konsolidovat všechny požadavky spojené s předběžným posouzením, které jsou v současných pokynech k rizikovému financování rozptýleny do několika pododdílů. To nejenže zjednodušuje strukturu pokynů k rizikovému financování, ale také poskytuje členským státům více jasnosti.
- b. Oddíl 4 pokynů k rizikovému financování týkající se posouzení slučitelnosti použitelného na opatření v oblasti rizikového financování, která musí být oznámena Komisi, byl revidován tak, aby zahrnoval rozsudek Soudního dvora ze dne 22. září 2020 ve věci C-594/18 P⁴.

Kategorie 2: další vyjasnění konkrétního obsahu a úrovně důkazů potřebných k prokázání konkrétního selhání trhu nebo jiné relevantní překážky v přístupu k financování v souladu se stávající rozhodovací praxí

- a. Kontrola účelnosti ukázala, že členské státy mají potíže s vyčíslením mezery ve financování. Požadavek na vyčíslení mezery ve financování je proto nyní přiměřenější, tj. zůstane v platnosti pouze u režimů s nejvyšší částkou podpory pro jednotlivé příjemce. Revidované pokyny k rizikovému financování by proto měly různé požadavky v závislosti na situaci, a to takto:
 - Ve většině případů (např. malé podniky se střední tržní kapitalizací, inovativní podniky se střední tržní kapitalizací, společnosti, které obdržely podporu více než deset let po registraci) je i nadále vyžadováno předběžné posouzení, které prokazuje konkrétní selhání trhu (nebo jinou významnou překážku v přístupu k financování), avšak za předpokladu, že investice na společnost nedosahuje prahové hodnoty podle obecného nařízení o blokových výjimkách ve výši 15 milionů EUR, není již kvantifikace mezery ve financování nutná.
 - U opatření v oblasti rizikového financování, která se týkají finančních nástrojů s nižší účastí soukromého investora, než je minimum stanovené v obecném nařízení o blokových výjimkách, by předběžné posouzení mělo dále poskytnout podrobné posouzení úrovně a struktury nabídky soukromého financování pro daný typ způsobilého podniku v příslušné zeměpisné oblasti a prokázat, že zjištěné selhání trhu nebo jinou významnou překážku nelze řešit opatřeními navrženými podle požadavků stanovených v obecném nařízení o blokových výjimkách.
 - U investic v oblasti rizikového financování přesahujících strop stanovený na způsobilý podnik v obecném nařízení o blokových výjimkách (tj. 15 milionů EUR) by předběžné posouzení mělo rovněž vyčíslit mezeru ve financování (tj. úroveň neuspokojené poptávky způsobilých podniků po financování) v důsledku zjištěného selhání trhu (nebo jiné významné překážky).

Tento návrh celkově snižuje administrativní zátěž členských států, ale zachovává požadavek vyčíslení u režimů poskytujících největší částku podpory jednotlivým společnostem. U ostatních režimů je i nadále nezbytné provést předběžné posouzení prokazující selhání trhu (nebo jiné relevantní překážky) v kombinaci s dalšími

⁴ Rozsudek Soudního dvora ze dne 22. září 2020, Rakousko v Komise, (Hinkley Point C), C-594/18 P, EU:C:2020:742.

zárukami, aby se zajistilo, že podpora zůstane úměrná selhání trhu (nebo jiným relevantním překážkám).

- b. Pokud jde o daňové nástroje, bod 149 pokynů k rizikovému financování dosud omezil celkovou investici na jednoho příjemce na 15 milionů EUR, jak je stanoveno v obecném nařízení o blokových výjimkách. V případě finančních nástrojů však takové omezení neplatí. Tento bod pokynů k rizikovému financování byl proto uveden do souladu s pravidlem pro finanční nástroje, a proto finančním nástrojům umožňuje také investice v oblasti rizikového financování nad 15 milionů EUR, pokud to lze odůvodnit na základě předběžného posouzení.

Kategorie 3: zaměření pokynů na slučitelnost státní podpory, aby se zabránilo překrývání se sdělením o pojmu podpora

V roce 2016, dva roky po vstupu pokynů k rizikovému financování z roku 2014 v platnost, zveřejnila Komise v rámci balíčku opatření pro modernizaci státní podpory sdělení o pojmu státní podpora. Ve sdělení o pojmu státní podpora Komise objasnila, jak by měl být vykládán pojem státní podpora stanovený ve Smlouvě, včetně případů, kdy opatření veřejné podpory nepředstavuje státní podporu z důvodu, že je prováděno za běžných tržních podmínek. Pokyny uvedené ve sdělení o pojmu státní podpora umožňují zrušit oddíl 2.1 „Kritérium subjektu v tržním hospodářství“ pokynů k rizikovému financování s cílem zjednodušit jejich obsah za účelem určení slučitelnosti opatření podpory.

Kategorie 4: zjednodušení stávajících formulací a sladění definic s cílem zvýšit soulad s obecným nařízením o blokových výjimkách

- a. Pokyny k rizikovému financování z roku 2014 poskytly ad hoc definici „inovativních podniků se střední tržní kapitalizací“, což jsou společnosti se střední tržní kapitalizací, jejichž náklady na výzkum a vývoj (R&D) a inovační náklady dosahující alespoň 15 % jejich celkových provozních nákladů alespoň v jednom ze tří let předcházejících první investici v rámci opatření státní podpory v oblasti rizikového financování, nebo alespoň 10 % jejich ročních celkových provozních nákladů ve třech letech předcházejících první investici v rámci opatření státní podpory v oblasti rizikového financování. Stávající znění navrhuje uvést tuto definici do souladu s obecným nařízením o blokových výjimkách tím, že se definují „inovativní společnosti se střední tržní kapitalizací“ jako společnosti se střední tržní kapitalizací, které jsou zároveň „inovativními podniky“ ve smyslu čl. 2 bodu 80 obecného nařízení o blokových výjimkách. V důsledku toho lze za „inovativní společnosti se střední tržní kapitalizací“ považovat více společností se střední tržní kapitalizací a tyto jsou proto způsobilé pro podporu v oblasti rizikového financování podle pokynů k rizikovému financování, protože jejich inovativní charakter lze určit, jak je uvedeno v obecném nařízení o blokových výjimkách, buď externím odborným hodnocením, které to potvrzuje, nebo v případě, že náklady na výzkum a vývoj dosáhnou alespoň v jednom roce ze tří let před poskytnutím podpory alespoň 10 % celkových provozních nákladů.
- b. V oddíle 3 týkajícím se podpory podléhající oznamovací povinnosti se navrhuje změnit stávající bod 47 písm. c) tak, aby opatření, která společnostem umožňují získat podporu v oblasti rizikového financování více než deset let po jejich registraci, byla posouzena podle pokynů k rizikovému financování, zatímco podle stávajících pravidel je limit stanoven na více než sedm let po jejich prvním komerčním prodeji.

Cílem je vyhnout se nejistotě ohledně určení „prvního komerčního prodeje“, na kterou upozornilo hodnocení kontroly účelnosti. Nahrazení data „prvního komerčního prodeje“ datem „registrace“ jakožto počátečním datem pro období, během něhož mohou podniky obecně obdržet podporu v oblasti rizikového financování, zjednoduší uplatňování pravidel, jelikož je snadnější určit datum registrace než okamžik „prvního komerčního prodeje“. U způsobilých podniků, které nepodléhají registraci, lze za počátek desetiletého období způsobilosti považovat buď okamžik, kdy podnik zahájil svou hospodářskou činnost, nebo kdy mu vznikla daňová povinnost z hospodářské činnosti. Kromě toho je použití data registrace jako základu v souladu s některými ustanoveními obecného nařízení o blokových výjimkách (jako je článek 22 týkající se podpory na zahájení činnosti).

Navrhuje se prodloužit příslušné období ze sedmi na deset let, aby se předešlo faktickému zkrácení doby způsobilosti, protože registrace se obvykle provádí před prvním komerčním prodejem. V této souvislosti studie provedená v rámci hodnocení uvádí jako období způsobilosti deset let vzhledem k tomu, že u malých a středních podniků, které jsou staré deset let nebo mladší, je pravděpodobnější, že při přístupu k financování budou ve srovnání se zkušenějšími malými a středními podniky čelit problémům.